A'

CSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG

ENGEDELMÉVEL.

Nro 16.

Költ Bétsben, Boldog-Aſszony Havának (Augustusnak) 25-dik napján 1801-dik Eſztendőben.

Bétsből.

Öregebbik Szaplonczai Szaplonczai Józsefet Urat, T. Máramaros Vármegyének O. V. Ispánnyát, méltóztatott Ő Felsége Királyi Consiliáriusnak minden taksa nélkül resolválni.

Egy Triestből érkezett, 's Augustus 6-dikán költ tudósitásból ezeket olvassuk: Nádor Ispány Ő Királyi Fő Hertzegsége, 5 hajóktól kíséttetve Piránóba ſzerentsésen el érkezett, a' honnan még ma Triestbe fog hajókázni. Már dél előtt 10 órakor, láttzottak a' Piranóból ki evezett, 's Ő Királyi Fő Hertzegségét követő hajók, mellyek

R

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

alig értek Istriához, a' midőn 3 ágyúzó hajók, 13 lövésekkel jelentették a' Fő Hertzeg Triest felé való közelítését; ezután Muggra városa körül ismét 3 ágyúzó hajók adtak jelt 13 lövéssel, mellyre a' több Ő Fő Hertzegségét kísérő hajók is, mindnyájan salvékat adtak. Annakutánna háromszor meg szóllaltak Triest városából és ennek kikötőhellyeiből mindenfelől az ágyúk, Ő Fő Hertzegségének örömmel való fogadására, mellyeknek durrogásai között, ki szállott Ő Fő Hertzegsége a' hajóból, és a' parádéra ki állott Katonaság közt ment a' Gubernium házához, a' hová számtalan sok nép todúlt öszve. Estvéli hat óra tájban, ment Ő Fő Hertzegsége egy szépen fel ékesített hajón az új Lazareth-be, vagy arra a' helyre, a' hol bizonyos ideig meg szoktak állapodni a' külömbb külömbb féle vidékekről jövő hajók, hogy a' rajtok lévő tsunyaságoktól meg tiszttítódjanak. Itt meg köszöntötték Ő Királyi Fő Hertzegségét, az Anglus Fregát, a' Cs. K. hadakozó, és más mindenféle kereskedő hajók. Viszsza jövőben méltóztatott Ő K. Fő Hertzegsége az Anglus Fregátot meg tekinteni, a' mellyen lévő Katonaságtól nagy tiszteletel fogadtatott. Jövő Szombaton szándékozik Ő K. Fő Hertzegsége Istriába és Polába menni, az ott lévő régiségeknek meg visgálására, a' honnan ismét tovább fogja útját fojtatni.

Triestből Július 29.dikén. Az Adriáticumi tengeren lévő, minden Austriához tartozó kikötőhellyekbe, ismét szoros parantsolat küldődött az eránt, hogy semmi eleséget ne adjanak az Ang-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 736.197

lusoknak, kiknek sok apróbb 's nagyobb hajói kerengenek ottan körül.

Frantzia Ország.

Párisból Augustus 10-dikén. Mársiliából sok drága festésekkel meg rakott ládákat hoztak ide, mellyeket Olasz Országban szedtek el a' mi seregeink, és egynéhány esztendőktől fogva Mársiliában vóltak le rakva. Ide hozták a' hajdani Velentzei Szenátusnak is titkos Archivumát 34 ládákban. — Az egész Nemzeti Katonaság új lábra állitódott; a' lovasság áll 1750 Brigadából, a' gyalogság 850-ből; minden Brigada pedig egy All-Tisztből, és 5 közemberből, 's e' szerént mind öszve 15,689 emberből — A' Spanyol Király, a' békesség Fejedelme, és Bonaparte Lucián, viszszamentek Badajótzból Mádritba. — Némelly Londoni Újságok azt irják, hogy Otto Frantzia Polgárnak tudtára adódott vólna, hogy vigyázzon magára, hogy meg ne öljék. De a' Moniteur nevű hivatalbeli Újság, ezek ellen keményen ki kél. Hogy lehetne az, úgymond, hogy illy meg világosodott Városban mint London, olly irtóztató vétek történjen. A' Rastadti Congressus alkalmatosságával esett gyilkosság ugyan azt mutatja, hogy az Angliai Kórmányszék némelly Agensei, felettébb keveset vígyáznak a' Követek meg sérthetetlen vóltára. Az a' nap, mellyen Anglia zsóldosai azt a' gyilkosságot végbe vitték, világos tanúbizonysága annak, hogy sem a' terméfzet, sem a' Nemzetek Törvénnyében semmi ollyan szent dolog nem lehet, a' mit némelly Anglus Agensek meg ne mernének sérteni; de tsak mé-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

melly Ágensek azok. Mert az Isten mentsen meg, hogy azokat a' mások ellen való fel lázzaſztásokat, azokat a' vétkeket, mellyek tsak a' Vindhámhoz hasonló nyomorúlt emberek munkái lehetnek, egy ollyan Királynak tulajdoníttsuk, kinek magános virtusait az egéſz Anglia esmeri. A' ki ezeket az állításokat talán hamissaknak, és igazságtalanoknak nevezné, annak hiteles bizonyságokkal meg tudjuk mutatni, hogy Vindham sok gyilkosokat fizetett, kik Angliából, Hamburgon mentek kereſztül Párisba, és ott el fogattattak; kiknek nem tsak a' magok ſzája vallása, hanem tselekedeteik is azt bizonyítják, hogy ő reájok a' Fő Konzul meg ölése vólt bizva.

Párisból Augustus 4-dikén. Az Anglia ellen való indúlásról, mind inkább inkább kezdenek beſzélgetni. A' napokban, a' Fő Konzul testőrői vetegették egymás között a' sorsot, hogy kik fognak ő közzüllök, a' tenger part felé, az ellenség ellen el útazni, 's mindnyájan kívántak réſzt venni ebben a' hadakozásban. Az a' híre, hogy a' hadi kéſzületeknek egy réſze, leg inkább Scótzia ellen vólna intézve. — Truguet Státus Tanátsos, és ez előtt, vólt tengeri Minister, Kadixba ment, a' hol, a' mint mondják, a' Frantzia Respublika ſzárazon és tengeren lévő hadi erejét fogná igazgatni. — A' mi újság Leveleink azt írják, hogy Bonaparte Lucián vifzſza fogna Madritból jöni, és Berlinbe menni, mint első rangú Követ. — — A' Fő Konzul, Chartes Városában lévő, el erőtelenedett, régi (Veteranús) Katonáknak egy Záſzlót ajándékozott, mellyre e' van varva· A' vitéz bátorság soha meg nem öregedik. —

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

A' minapában azt projektálták itt, hogy senki közönséges hivatalt ne viselhessen, hanem ha fegyvert fogott ez előtt a' Respublika óltalmazására.

Az alsó Rajnai kerületből irják, hogy a' Rajna bal partyán fekvő 4 új Departamentomok, egy írást adtak bé a' Fő Konzulnak, mellyben ezeket kívánják: 1.) Hogy legyen nékiek választásra való szabad hatalmok. 2.) hogy a' Rajnán való hajókázás, a' Lünevilli békesség szerént ki szabott új határokhoz legyen alkalmaztatva. 3.) hogy az igazság ki szolgáltatása jobb lábra állítódjon. 4.) hogy az Ifjak közönséges neveltetése, melly a' Polgári társaságnak nagy oszlopa, meg jobbíttassék. 5.) hogy az erdők jobban meg kiméllödjenek. 6.) hogy az adó fizetésnek a' lakosokra való ki vetésében, az egyenlőségre jobban vigyázzanak.

Párisból Augustus 8-dikán. A' Fő Konzul, hellybe hagyta már a' Portugallia és Spanyol Ország között kötött békességet, és azt meg is erősítette a' Frantzia Respublika részéről; de hogy mi legyen a' békesség pontyainak foglalatja, mind ez ideig közönségessé nem tevődött. — A' Frantzia Ország, és az egygyesült Amerikai Státusok között való dolog is, már egészszen jó lábon áll. — La Harpe, ki ez előtt Helvétziai Direktor, annakelötte pedig Sándor Orosz Császárnak nevelője vólt, Pétersburgba ment.

Hágából Augustus 8-dikán. E' fojó Hónapnak 5-dikén útazott Generális Augereau számos követőivel Helvoetsluys ba, a' hol meg visgálta hajós seregeinket; egyszersmind pedig eg ekin-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

tette a' Gorée-ban 's Brielben tétetett óltalomra való készületeket is, és mindennel nagyon meg volt elégedve. Jövö héten Helderbe, Texelbe, és Hollandiának északi-részébe útazik, holott számos Katonaság fog öszve seregleni, mivel az Anglusok Nelson vezérlése alatt, Hollandiának 's Belgiumnak partjait és kikötöhelyeit igyekeznek meg támadni. Eddig mink akartuk az Anglusokat meg támadni, már most pedig kénteleenek vagyunk, ugyan azok ellen magunkat óltalmazólag viselni.

Párisból Augustus 9-dikén. E' fojó hónapnak 5-dikén tette le a' belső dolgokra ügyelő Minister az úgy nevezett Muzsikai Bibliothékának fundamentom követ. A' pompa egy szép Muzsikával kezdődött el, mellyet magok a' Muzsikát tanúlók adtak; e' meg lévén, oda ment a' Minister a' fundamentom kövéhez, és arra egy réz pléhet tett reá, mellyen ez az írás van: Thermidor hónapnak (Augustus 5-dikén) 16 dikán, a' Frantzia Respublikának 9-dik, Bonaparte Konzulságának pedig 2-dik esztendejében tette le Chaptál Polgár, belső dolgokra ügyelő Minister, a' nemzeti Muzsikai Bibliothékának első fundamentom követ, mellynek fel állitása, a' Respublika 3-dik esztendejében Thermidor hónapnak 16-dikán végeződött el. Reá tett egyszersmind három emlékeztető pénzt is, mellyek közzül az egygyik a' Marengói ütközetnek, másik a' Lünevilli békességnek, harmádik azoknak az emlékezetére volt verve, kik ezt a' Muzsika Mestersége gyarapitására tzélozó

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti-Könyvtár Jelzet: 728.197

haſznos intézetet rendelték és fel állították. Ezen az utólsón Apollónak a' képe van ki nyomva.

Ostendéből Augustus 3-dikán. A' Dippe-ben Havre de Graceban, és Calaisban vólt Hajós seregek, mind Bolognánál egygyesítették magokat, a' hova mennek a' Calais vidékén táborozott ſzárazon lévő seregek is, hogy ott késedelem nélkül hajókra üljenek. Azok a' hadi hajók, mellyek Flandriának külömbb külömbbféle kikötőhellyeiben kéſzítődtek fel, mind Dünkirchenben gyülnek öſzve. Még nem tudjuk, hogy ez a' két oſztály tengeri erő, egybe fogja e' magát kaptsolni, vagy csak külön dolgozik egymástól. (Dippe, Buologne és Calais, ki vagynak téve, a' le küldött Nagy Britannia Mappáján, Angliával által ellenben Frantzia Orſzág látſzó ſzélén).

Brüsselből Augustus 6-dikán. Már most tudjuk, hogy az Angliai Ministerium meg vetette a' Fő Konzulnak minden projectumait, mellyek a' békesség fundamentomai lehettek vólna, úgy hogy, kevés ſzámot tarthatunk réá, hogy a' két hatalmasságok között eddig fojt békességes alkudozásoknak, valami ſzerentsés következése lenne. Már a' Frantzia Orſzágból menő magános Leveleket, Doverben nem veſzik bé.

Brüsselből Augustus 9-dikén. Egynéhány napoktól fogva, semmi próbát nem tett Nelson a' Frantzia partok ellen. Talám a' Bolognai kikötőhelly előtt álló hajósseregen, Augustus 4-dikén tett próbája győzte meg őtet a' felől, hogy jó kéſzületek vagynak téve az ő meg támadása ellen. A' Frantzia könnyű hajók, sokkal jobb móddal vagynak tsinálva mint az Anglusoké, mivel

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ezeknek nagyon laposs lévén a' fenekek, nem mennek le méjjen a' vízbe, és nehezen evezhetnek a' partok mellett. — A' Frantzia Kórmányszék nem titkolja többé, hogy az ő fel tett plánuma az, hogy Angliát a' ki szállás által kénszerittse a' meg békéllésre. Ha vagy 60,000 Frantzia ki szálhat az Anglus földre, már akkor meg lesz Anglia véve; mivel azok a' leg jobb fél Brigadák fordítódnak erre a' tzélra, a' mellyek a' szárazon való hadakozás által, örökös dítsösséget szerzettek magoknak. A' tenger partokon fekvő seregek, tellyesek vitéz bátorsággal, és alig várják azt a' szempillantást, mellyben hajókra állyenek, mivel gazdag prédát látnak magok előtt. — Frantzia Ország belső részéből, mindég több több seregek takarodnak a' partok felé, úgy hogy már 152,000 megyen mind öszve a' számok; a' midőn az Anglus Katonaság szine Egyiptomban van. — A' hajós legényeket, kiket itt, és más Belgiumi Városokban fogdostak, már el vitték a' kikötőhellyekbe. — Augerau Generális, gyakori conferéntziákat tart Hágában, Vinter Hollandus Admirálissal az eránt, hogy mi módon lehessen a' Hollandus hajós seregnek, a' Frantziával együtt dolgozni. Egyébb eránt már az el van végezve, hogy a' Hollandus hajókra Frantzia Katonaságot ültetnek; a' Hollandus sereg pedig, csak a' maga partjait óltalmazza az ellenség meg támadása ellen.

Parisból Augustus 11-dikén. A' Fő Konzul, e' fojó hónap 8-dikán tartott ülésében tudósította a' Státus Tanátsát, arról az egyességről, mellyet Cardinális Consalvival kötött. Ezen egyes-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ség-kötés ereje szerént, minden vallásbeli dolgokról való vitszta vonásnak, egészszen végének kell szakadni, 's reményli is a' Kórmányszék, hogy minden haza hüségére meg esküdt Papok, egynehány hónap múlva, egész tsendességgel a' magok hivatalok folytatása után fognak látni, és nem fognak a' mellett arról el felejtkezni, hogy az ő hivatalok, a' békességnek, és egygyetértésnek hivatala.

Párisból Augustus 11-dikén. A' mai Moniteurben, Egyiptom állapotjáról semmi új tudósítás nintsen. – A' közönség figyelmetességét, az Angliába való ki szállás vonta most egészszen magára. Az a' híre, hogy Augereau Generális különösön akarja ezt, és bár sokak is az akadájók, még is úgy nézi, mint ki vihető dolgot, mellyre való nézve, egy igen fontos dolgot vállalt magára, a' midön tulajdon maga akarja igazgatni azt a' Frantzia sereget, melly a' Hollandiai hajókra fog fel ültetődni. Leg alább közönségesen az a' híre. — Még a' Lovasság is takarodik nagy szammal az Ország belső részéből, a' partok felé, hogy ha majd a' mi derék gyalog Katonáink, Angliában jó lábra állhatnak, ezek is utánnok mehessenek. A' hajóra való ülés semmit sem rettenti többé a' mi Katonáinkat, mert meg vagynak már arról, a' tapasztalás által győzödve, hogy a' mi Kórmányszékünk semmihez addig hozzá nem fog, mig annak lehető következéseit előre jól meg nem fontolja. Egyébb eránt nem lehet tagadni, hogy abból a' már méjj gyökeret vert gyülölségből, melly a' Frantziák és Anglusok között nemzeti gyülölséggé vált; a' viadal rettenetes fog len-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ni. — A' Fő Konzul mellett mind Párisban, mind Malmaisonban, mindég ſzámos őrző sereg van.

Coloniából Augustus 11-dikén. Ma tették le az ide való főbb Tiſztviselők, és a' Municipálitás, a' Konzuloktól elejekbe adott mód ſzerént a' hitet, az egéſz Polgárság képiben. Ezzel az alkalmatossággal tartott a' Prefektus egy beſzédet, mellyben elő ſzámlálta azokat a' haſznokat, mellyek hárúlnak a' Rajna bal partyán lakókra abból, hogy ők ezután Frantzia Orſzághoz leſznek kaptsoltatva. A' tzeremónia el végződése után, nagy vendégséget tartottak a' tanátsházban. — Mivel a' Frantzia Respublika törvényei ſzerént meg van tiltva, hogy azokat a' processiókat, mellyek a' Katholikusnál a' Templomokban ſzoktak tartani, az úttzákon gyakorolni nem ſzabad; innen, 3 Papokat Moguntziában a' Politzia ſzáz ſzáz forintra és egy hónapi Aristomra büntetett azért, hogy valamely meg tiltott protzessiót tartottak az úttzákon.

Olaſz Orſzág.

Florentziából Augustus 3-dikán. A' mi Orſzágunknak, mellynek, több 200 eſztendejénél hogy Királya nem vólt, ismét Királya lett. Már első Augustusban mindenünnen le ſzedődtek az Austriai Nagy Hertzegség tzímerei, és azok helyett a' Burboni Ház tzímerei függeſztettek fel. Augustus 2-dikán vette által az Orſzágot Gróf Ventura, első Lajos Hetruriai Király nevében. Erre a' végre vólt fel állítva, a' régi Vár egy Szálájában egy pompás Trónus, és ugyan abban vólt a' Király képe fel függeſztve. Dél előtt 11 órakor

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ment ebbe a' Szálába a' Király Ministere, egy tsapat Frantzia lovasságtól kísértetve, a' hol már egybe gyült vólt a' Senátus, a' Nemesség, a' Pápa Ő Sz-génél lévő Frantzia Követ, Labrador Spanyol Követ, Galeppi a' Pápa Követje, és Murát Generális több Fő Tisztekkel egygyütt. Frantzia Kommissárius Polgár Agar vezette bé a' Szálába Gróf Ventura Ministert, ki is a' Trónus elébe le ülvén, fel olvastattak a' Lünevilli békességre tartozó Documentumok, és a' Királynak, az Ország által vételére, a' Grófnak tellyes hatalmot adó Levele; ezután meg esküdtek a' jelen vólt jobbágyok a' Király hüségére, és meg hajtották magokat a' Király képe felé. E' meglévén, visza tért a' Minister a' maga palotájába, nagy ágyúzások, és minden harangoknak hangzások között. Hatvan személyre vólt ekkor a' Ministernél asztal teritve, és a' több hivatalos vendégek között ott vólt az Érsek is, más Toskánnai Püspökökkel egygyütt.

Májlandból Augustus 6dikán. Az ide való Újságok, mellyek azt állították vólt, hogy Gantheaume Admirális, Katonáit az Afrikai partokra ki rakta, megint ellenkezőképpen írnak, nevezetesen, hogy próbálta ugyan azt Gantheaume sok izben, de rész szerént az Afrikai partok ellent állása, rész szerént egy Anglus hajóssereg-nek feléje való közelítése miá, fel tett tzélját semmiképpen el nem érhette. — Jourdan Generális, ahoz a' Turinban lévő Frantzia Regementhez, melly zsóldjának ki nem adattatásáért, Julius 12dikén zendülést indított vólt, következő értelmü proklamátziót küldött: Katonák! imé most hé

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

pénzeteket ki kaptátok; de vigyázzatok magatokra. Nem kell több egy illyen forma lépésnél, hogy a' Frantzia Respublika, melly most elébbeni tselekedeteitekkel kevélykedik, benneteket a' maga ellenségének esmerjen. A' Frantzia Nemzet ellenségei öfzve esküdtek ti ellenetek is, és tsak azért akarnak benneteket is a' magatok fejei ellen fel lázzafztani, hogy a' Respublikával együtt titeket is meg buktassanak.

Florentziából Augustus 7-dikén. A' múlt Hétfön érkezett ide Cardinális Consalvi Párisból, és más nap reggel el útazott Róma felé. Ugyan azon a' napon tért vifzfzá Rómába, Polgár Cacoult, Pápa Ő Sztségénél lévő Frantzia Követ is; melly bizonysága annak, hogy a' Pápa, és Frantzia Orfzág között vólt egyenetlenségek, Consalvi Cardinális által egéfzfzen el igazítódtak. — Tegnap útazott el innen Murat Generális Májlandba, Adjutánsával együtt, és által fogja venni az Olafz Orfzági Frantzia 's a' déli réfzeken vigyázó egéfz seregnek Fő igazgatását. — A' Hetrúriai Király tellyes hatalmú Ministere Gróf Ventura, el küldötte a' Király nevében Guerrazzi Kapitányt, a' Portó' Ferrajói, magát meg nem adni akaró nyákos örizethez, hogy attól a' várat a' kikötőhellyel együtt kérje fel, azt ígérvén néki, hogy ha meg adja magát, semmi bántódása nem lefz. Generális Murát is éppen akkor küldött oda egy Katona Tifztet, ugyan abban a' követtségben, hasonló igérettel. — A' mi új Királyunk, nagy summa pénzt ofztogattatott ki, az ide való Katonaság között.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

Anglia.

Londonból Augustus 4-dikén. Némelly Újságaink azt állitják, hogy az Angliai Ministeriumra nézve, semmi annál kívánatosabb dolog nem lehetne, mintha a' Frantziák Angliába ki szállanának; maga Pitt is igen nagyon örülne azon. Mert valamig tsak egygyetlen egy fegyveres Frantzia vólna az Anglus földön, széllyel szaggatná az Anglus azt a' Ministert, á' ki tsak egy szót merne is szóllani a' békességről. Még arra adna inkább a' Frantziák ki szállása a' Ministereknek alkalmatosságot, hogy a' hadakozást még vagy hét esztendeig fojtassák, az Anglus nemzet ellent állása nélkül. — Azok a' 20 vagy 24000 Frantziák, kik még Anglus fogságban vagynak, bellyebb vitettek az Országba, hogy ha az ellenség közelíteni találna a' tenger partokhoz, valami módon zenebonát ne támaszszanak. — Ide is el jött már a' híre, hogy a' békesség Portugallia, Spanyol és Frantzia Ország között meg kötődött; de egyébb bizonyost még belőlle nem tudunk, hanem hogy a' Portugalliai kikötőhellyek az Anglusok előtt egészen bé záródnak, és Frantzia Katonasággal rakódnak meg. — Egynéhány száz hajós legények jöttek haza Angliába, az Orosz fogságból, kik midőn Pál Császár parantsolatjára az Orosz Birodalomba meszszire bé vitetődtek, sokat szenvedtek a' hidegtől és az éhségtől: mihelyt pedig Sándor Császár uralkodása alatt szabadságba helyheztetődtek; igen nagy gondot viseltek reájok. — A' Saumarez Admirális hajósseregében szolgáló Katona Tiszteknek magános Levelei, nem

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

tudják elégge le irni azt a' rettenetes itéletet, mellyet ábrázolt a' Károly és Hermenegilde nevü 112 ágyús hajók meg égése. A' szörnyü szél, olly hirtelen lángba borította a' hajókat, hogy hijába próbálták az Anglusok a' veszedelem közzül ki szabadítani a' hajón lévő 2400 Spanyolokat, és é' szerént, vagy oda égtek, vagy a' tengerbe ugrándoztak.

Londonból Augustus 4-dikén. A' mi három Országainkba semmi idegennek nem szabad bé jönni, sem onnan ki menni; melly által az óltalomra tartozó rendeléseket akarja el titkolni az ellenségtől a' Kormányszék. — Admirális Kornvallis meg szemlélte a' maga 112 ágyús hajóján, a' Bresti partokat. — Dovernél Batteriákat készítenek, mellyeket nagy ágyúkkal fognak meg rakni.

Elegyes Tudósítások.

A' Romanzow kő képével által ellenbe állíttatott fel nálunk, Szuvarow-nak rézből öntött képe. A' kép szép, de valami rendkívül való indúlatot nem mutat. A' fel állítása alkalmatosságával jelen vólt maga a' Császár, és az ott való seregek. A' fija Szuvarovnak, a' Császár lovagolván, háládatosságból a' térdét meg tsókolta: mellyért szép móddal a' Császártól, a' ki a' kéz tsókolásokon sem kap, de néha némellyeket meg ölel, meg intetett. Muszka Országban a' víz tsatornák egynehány eztendőtől fogva nagyon terjednek, mellyeknek a' Lakosok jó hasznát is tudják venni. Fát és talpakat szállítanak rajtok. Ebben az Országban is kezd a' fa szükülni. — Kotzebúnak, a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 128.197

ki Petersburgból Német Országba viszsza tért, esztendönként 1200 Rublát fizet a' Petersburgi Udvar. Ritka Komédia író illy szerentsés, mert néki a' Bétsi Udvar is esztendönként 1000 Rftot ád.— A' Muszka Czár, egy Beljew nevü el égett városnak, 25 ezer Rublát adatott 20 esztendöre, interes nélkül.

Közlöttük a' minap Pitt volt Minister élete rövid históriáját, közöljük most Fox étis, Fox 1768-ban, még nagyon ifjú korában lépett bé a' Parlamentomba. Hazája Constitutiójának fundamentomoson való meg tanúlása, a' Politikai dolgokban való esmérete, mellyet az Attya, Lord Holland körül szerzett magának; tsudállatos könnyü elméje, másokkal tsak hamar meg esmertették ötet. Két izben volt külsö dolgokra ügyelö Minister, de tsak kevés ideig, mivel a' Király nem szenvedhette. Minden kéttség nélkül ö most leg elsö Orátor a' Parlamentomban, és talán soha sem is volt ott senki is ö hozzá fogható. Pitt és Scheridan ugyan sokkal tündöklöbb és tzifrább beszéddel élnek; de soha még senkibe oly szélesen ki terjedö elmebéli tehettség, oly tüzes okoskodás ki nem mutatta magát; senki még oly szívre hatóképpen, 's annyira az el ragadtatásig nem beszéllett mint ö. A' mit tiz 's tizenként óráig tartó ülésben mások beszélnek, azt rendre mind fel veszi, a' vele ellenkezök beszédére mind meg felel, és azoknak tsak egy okoskodását, vagy egy gúnyoló szavát sem hadja el; és ámbár kellemetes szava valaminek elö adására nints, egész órákig magára vonnya halgatóinak figyelmetességét, tsudállatos bö beszéde nyomos és egymásból folyó

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

okoskodása által. Felettébb bizik természeti tálentumaiban, a' honnan gyakorta akkor beszéll leg ékessebben, mikor tsak vaktában fog hozzá, és mikor éppen valamelly mulattságból jön el. Jó szívü, emberséges, szolgálatra kész, és egyébb ellenséget magának nem tart, hanem a' közönséges dolgokban; mikor pedig a' Parlamentom leg hevesebb üléseiből ki megy, a' vele ellenkezökhöz is baráttságoson viseltetik. Igen kedves 's együgyü maga viseletü, nem kevélyen nagyra látó, mely rend szerént egygyütt szokott járni a' nagy tálentumokkal. Minden mesterség nélkül tud magának barátokat szerezni, 's azokat meg is tudja baráttságában tartani. De mind ezen szép tulajdonságait meg homájosíttyák azok a' vétkek, mellyeket bátorsággal el követ, semmit sem vigyázván a' köz vélekedésre. Sok ideit tölti el a' gyanús társaságokban, a' jádzásban, szereti a' dorbézolást; attyáról reá maradott örökséget, már sokszor hol el veszttette, hol viszsza nyerte; Ez az oka, hogy noha meg esmerik is, hogy Fox Úr tálentumaira nézve másokat felyül múl; de az Ország Kormánnyát kezére bizni nem merik.

A' múlt Postán le-küldtünk egynehány szazat Nagy Británnia mappájából, mellyel a' folyó fél esztendöben kedveskedünk. Ez a' mappa Arrowsmitz leg újjabb mappája szerént készült, 's ki van metzve rajta az az új tzímer is, a' mellyel él Nagy Britannia ennek az esztendönek eleitől fogva, a' miólta t. i. Irlandia Angliához és Skótziához kaptsolván magát, egy Birodalmat tészen ezen két Országgal. Máj postával küldjük a' többi Érd. Elöfizetö Uraknak is.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197